

HARVARD UNIVERSITY
DEPARTMENT OF HISTORY
201 ROBINSON HALL • CAMBRIDGE, MA 02138

TEL (617) 495-2556/2545
FAX (617) 496-3425

GREEK LANGUAGE EXAM
Friday, January 23, 2009, 10:00am

Translate any two of the following passages into literate English. Put accuracy of rendering before style, but try to make the translation readable. You may use a dictionary.

ANCIENT GREEK LANGUAGE EXAM

Tuesday, January 21, 2009

Translate any two of the following passages into literate English. Put accuracy of the rendering before style, but try to be readable, and remember that whatever the passage means it must make sense. You may use a dictionary.

Thucydides 8.2.

πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβῳ τε καὶ κατάπληξις μεγίστη δῆ. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἴδιᾳ ἔκαστος καὶ ἡ πόλις ὀπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἵππέων καὶ ἥλικίας οἴαν οὐχ ἑτέραν ἐώρων ὑπάρχουσαν ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ ναῦς οὐχ ὄρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ οὐδὲ ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι, τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὔθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους κατὰ κράτος ἥδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικείσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν ἀποστάντας.

Lysias, *De caede Eratosthenis* 15-16.

Μετὰ δὲ ταῦτα, ω̄ ἄνδρες, χρόνου μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεται μοί τις πρεσβύτις ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖσα ἦν ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον ἤκουον· αὕτη δὲ ὄργιζομένη καὶ ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι οὐκέτι ὁμοίως ἐφοίτα παρ’ αὐτήν, ἐφύλαττεν ἔως ἐξηῦρεν ὅ τι εἴη τὸ αἴτιον. προσελθοῦσα οὖν μοι ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, “Εὐφίλητε,” ἔφη, “μηδεμιᾶς πολυπραγμοσύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σέ· ὃ γὰρ ἀνὴρ ὃ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἔχθρὸς ὅντας ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βασανίσῃς, ἅπαντα πεύσῃ. ἔστι δ’,” ἔφη, “Ἐρατοσθένης Ὁηθεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέφθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ τὴν τέχνην ἔχει.”

Plutarch, *Flamininus* 10.

τὸ μὲν οὖν πρῶτον οὐ πάντες οὐδὲ σαφῶς ἐπήκουσαν, ἀλλ’ ἀνώμαλος καὶ θορυβώδης κίνησις ἦν ἐν τῷ σταδίῳ, θαυμαζόντων καὶ

διαπυνθανομένων καὶ πάλιν ἀνειπεῖν κελευόντων· ως δ' αὗθις ἡσυχίας γενομένης ἀναγαγών ὁ κῆρυξ τὴν φωνὴν προθυμότερον εἰς ἄπαντας ἐγεγώνει, καὶ διῆλθε τὸ κήρυγμα, κραυγὴ μὲν ἄπιστος τὸ μέγεθος διὰ χαρὰν ἔχώρει μέχρι θαλάττης, ὅρθὸν δ' ἀνειστήκει τὸ θέατρον, οὐδεὶς δὲ λόγος ἦν τῶν ἀγωνιζομένων, ἔσπευδον δὲ πάντες ἀναπηδῆσαι καὶ δεξιώσασθαι καὶ προσειπεῖν τὸν σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος καὶ πρόμαχον. τὸ δὲ πολλάκις λεγόμενον εἰς ὑπερβολὴν τῆς φωνῆς καὶ μέγεθος ὥφθη τότε· κόρακες γὰρ ὑπερπετόμενοι κατὰ τύχην ἔπεσον εἰς τὸ στάδιον. αἰτία δ' ἡ τοῦ ἀέρος ῥῆξις· ὅταν γὰρ ἡ φωνὴ πολλὴ καὶ μεγάλη φέρηται, διασπώμενος ὑπ’ αὐτῆς οὐκ ἀντερείδει τοῖς πετομένοις, ἀλλ’ ὀλίσθημα ποιεῖ καθάπερ κενεμβατοῦσιν, εἰ μὴ νὴ Δία πληγῇ τινι μᾶλλον ως ὑπὸ βέλους διελαυνόμενα πίπτει καὶ ἀποθνήσκει.